CO TY WIESZ O GÓRALACH?

Na słowo „górale" nasze myśli odruchowo biegną na Podhale. Ale ludzi gór jest w naszym regionie znacznie więcej. Dzięki projektowi „Odkrywanie skarbów dziedzictwa południowej Małopolski" można poznać oszałamiające bogactwo kulturowe i różnorodność 8 góralskich grup.

Jakie są ich zwyczaje? Jakie legendy i opowieści przekazują z pokolenia na pokolenie? Jakie sekretne przepisy i receptury kryją się w ich kuchniach? Jakie kołysanki śpiewają dzieciom na dobranoc, a jakie przyśpiewki wznoszą na swoich barwnych weselach?

Odpowiedzi na te i na cały szereg innych pytań poszukiwać będzie zespół pasjonatów: socjologów, etnografów i miłośników folkloru. Pod lupę wezmą niematerialne dziedzictwo Górali Orawskich, Babiogórskich, Pienińskich, Spiskich, Czarnych i Białych, a także Zagórzan oraz Kliszczaków. Przez blisko trzy lata przeprowadzą 10 cykli badań terenowych, podczas których będą dokumentować charakterystykę poszczególnych grup, m.in. poprzez wywiady z rdzennymi mieszkańcami, analizę tamtejszych materiałów archiwalnych i źródeł historycznych, a także przez obserwację.

Twórcy projektu chcą do odkrywania góralskiego dziedzictwa zaangażować także lokalną społeczność. Dlatego właśnie za część działań odpowiadać będzie młodzież. Wolontariusze – młodzi ludzie ciekawi świata – stworzą sekcję dziennikarską i foto-video. Spotkają się z ekspertami w obu dziedzinach, podczas których zapoznają się z fachowym warsztatem, po czym sami ruszą w teren, gromadząc materiały: wywiady, reportaże lub zdjęcia. Z przygotowanych przez nich prac wyłonione zostaną te najciekawsze i najlepiej ukazujące różnorodność góralskiego dziedzictwa.

Równie istotnym wymiarem projektu będą cykle warsztatów tematycznych. Odbędą się one we wszystkich 8 mikroregionach zamieszkiwanych przez Górali. W trakcie takich zajęć podzielą się oni swoimi umiejętnościami wokalnymi, rękodzielniczymi czy artystycznymi. I tak, w Piwnicznej Górale Nadpopradzcy pokażą, jak się robi rękawiczki, w Rabce-Zdroju Górale Zagórzańscy pochwalą się tradycjami teatralnymi, a w Zawoi Górale Babiogórscy zademonstrują wirtuozerię gry na skrzypcach.

Odkryć różnorodność góralskiej kultury Małopolski będzie mógł każdy. A to dzięki portalowi internetowemu oraz aplikacji mobilnej „Skarby Górali" (www.skarbygorali.pl). Tam udostępnione zostaną wszystkie zgromadzone w trakcie projektu materiały o dziedzictwie góralskim 8 regionów. Użytkownik portalu odnajdzie na nim także aż 50 questów, czyli wierszowanych opisów tras, prowadzących przez najciekawsze, zdecydowane warte odwiedzenia miejsca odkryte w trakcie projektu. Na każdą trasę złoży się szereg zagadek, których rozwiązanie doprowadzi do ukrytego skarbu. Trasy będą dostępne również w formie ulotek. Znaleźć je będzie można w wielu placówkach kulturowych. Wraz z ulotkami odebrać będzie można także paszport questowicza, służący do zapisywania zaliczonych tras.

Projekt rozpoczął się w ubiegłoroczne wakacje i potrwa do połowy 2020 r. Jego przebieg można śledzić na stronie www.skarbygorali.pl, www.mapapasji.pl oraz na Facebooku.

Projekt pt. "Odkrywanie skarbów dziedzictwa południowej Małopolski" jest finansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 6.1.3 Rozwój instytucji kultury oraz udostępnianie dziedzictwa kulturowego, Typ projektu B (dokumentowanie, zachowanie i upowszechnianie dziedzictwa niematerialnego).